

BROSÚRA

A VIBER-CSATLAKOZÁSHOZ SZÜKSÉGES ALAPINFORMÁCIÓKRÓL

2026
MÁRCIUS

BROSÚRA

**A VIBER-CSATLAKOZÁSHOZ SZÜKSÉGES
ALAPINFORMÁCIÓKRÓL**

2026
MÁRCIUS

Kiadja: Magyar Nemzeti Bank

Felelős kiadó: Farkas Milán

1054 Budapest, Szabadság tér 8–9.

www.mnb.hu

Tartalom

1. A dokumentum célja	5
2. A VIBER és a hozzá kapcsolódó pénzügyi infrastruktúrák	6
2.1. Miben különbözik a VIBER és a BKR?	7
2.2. Milyen megbízások nyújthatók be a VIBER-be, és hogyan működik az elszámolás és a teljesítés?	7
2.3. Milyen megbízások nyújthatók be a BKR-be, és hogyan működik az elszámolás és a kiegyenlítés?	8
2.4. Mi határozza meg azt, hogy adott átutalási megbízás, illetve beszedési megbízás melyik fizetési rendszerben kerül elszámolásra és teljesítésre?	10
2.5. További megbízástípusokkal kapcsolatos általános tudnivalók	13
2.6. Mi határozza meg azt, hogy a VIBER-részvétellel párhuzamosan KELER-részvétel is kialakítandó-e?	14
2.7. A nem-hitelintézeti pénzforgalmi szolgáltatók pénzügyi infrastruktúrákkal való kapcsolatának kérdésköre	15
3. A közvetlen VIBER-csatlakozás folyamata	17
3.1. Edukáció	17
3.2. Elköteleződés	18
3.3. Átvilágítás	18
3.4. Implementáció	19
3.5. Türelmi időszak	19
4. A közvetlen VIBER-csatlakozáshoz kapcsolódó dokumentumok és jogszabályok jegyzéke	20
4.1. Politikák, szabályzatok és honlapok	20
4.2. Jogszabályok	20
Melléklet	22
A VIBER-ben való közvetlen részvételre vonatkozó csatlakozási kérelem – minta	22

1. A dokumentum célja

Ez a dokumentum információval szolgál azon intézmények számára, amelyek közvetlen részvételt terveznek létesíteni a Magyar Nemzeti Bank (MNB) által üzemeltetett Valós Idejű Bruttó Elszámolási Rendszerben (VIBER), ehhez kapcsolódóan tájékozódni kívánnak a VIBER-ről és a hozzá kapcsolódó pénzügyi infrastruktúrákról, valamint a VIBER-csatlakozás folyamatáról.

A VIBER a magyar gazdaság központi pénzügyi infrastruktúrája, melyhez további pénzügyi infrastruktúrák csatlakoznak a jegybankpénzben történő forintkiegyenlítés igénybevétele érdekében. A VIBER-hez közvetlen és közvetett módon lehet csatlakozni: a *közvetlen csatlakozás* azt jelenti, hogy az intézmény közvetlenül az MNB-nél nyit forintszámlát, míg *közvetett csatlakozás* esetében egy, a VIBER-ben közvetlenül részt vevő intézménynél teszi ezt. A közvetlen csatlakozásra jogosultak körét a Magyar Nemzeti Bank bankszámlavezetésre és pénzforgalmi szolgáltatások nyújtására vonatkozó politikája tartalmazza, míg a csatlakozás feltételeinek és folyamatának részletes leírása a *Magyar Nemzeti Bank által vezetett bankszámlákra, valamint a forint és devizaforgalmi elszámolásokra vonatkozó üzleti feltételekben* (a továbbiakban: az MNB Általános Üzleti Feltételei) érhető el (lásd 4.1. pont).

Az MNB támogatja a pénzügyi innovációkat, ennek megfelelően az intézmények széles köre számára lehetővé teszi a közvetlen VIBER-csatlakozást. A dokumentumnak ehhez kapcsolódóan kiemelt célja, hogy a *csatlakozni szándékozó intézmények* számára közérthető áttekintést nyújtson a VIBER-ről és a hozzá kapcsolódó pénzügyi infrastruktúrákról, valamint a VIBER-csatlakozás folyamatáról, ezáltal segítve a magyar piacon való eredményes működésüket.

A dokumentum második fejezete bemutatja a VIBER-t és a hozzá kapcsolódó pénzügyi infrastruktúrákat. A harmadik fejezet kifejti a közvetlen VIBER-csatlakozás folyamatát. A negyedik fejezet pedig számba veszi a magyar pénzforgalmi piacon való működést meghatározó legfontosabb dokumentumokat és jogszabályokat.

A könnyebb tájékozódás érdekében az alábbi táblázat röviden összefoglalja, hogy az egyes pénzforgalmi szolgáltatások kapcsán mely magyar pénzügyi infrastruktúrák érintettek, azaz melyekben lehet szükséges részvételt létesíteni, ha egy intézmény az adott szolgáltatás nyújtását tervezi. A dokumentum a későbbiekben pontosan meghatározza, hogy ha több infrastruktúra is érintett, akkor mi alapján érdemes választani közülük.

1. táblázat				
A magyar pénzügyi infrastruktúrák főbb jellemzői				
	VIBER	BKR IG1	BKR IG2	BKR GIROInstant
Az infrastruktúrák főbb jellemzői				
Az infrastruktúra típusa ¹	RTGS	ACH	ACH	ACH
A feldolgozás sebessége	azonnali	egy nap	jellemzően egy óra	azonnali
Megbízasküldési időszak	munkanapokon 7:00-18:00	munkanapokon 15:30-23:00	munkanapokon 6:00-17:00	minden nap folyamatosan
Számlavezetés a csatlakozó intézmény számára	X			
Érintett infrastruktúrák a csatlakozó intézmény által nyújtott szolgáltatások szerint				
Ügyfélszámlák (fizetési számlák) vezetése	X	X		
Egyedi átutalás (egyedileg és kötegelten indítva)	X		X	X
Csoportos átutalás	X		X	
Egyedi beszedés	X	X		
Csoportos beszedés	X	X		
Bankkártya elfogadói vagy kibocsátói szolgáltatás	X			

Jelen dokumentum tájékoztatónak minősül. További bővebb és hatályos információ az MNB Általános Üzleti Feltételeiben valamint a GIRO BKR üzletszabályzatban érhető el.

¹ RTGS (Real Time Gross Settlement System): valós idejű bruttó kiegyenlítési rendszer; ACH (automated clearing house): automatizált klíringház

2. A VIBER és a hozzá kapcsolódó pénzügyi infrastruktúrák

A VIBER definíciója:

- **VIBER** – Az MNB által 1999 óta üzemeltetett, belföldi, nagyértékű, forintfizetési, -kiegyenlítési és számlaátvezetési megbízások teljesítésére szolgáló, bruttó elven alapuló, valós idejű kiegyenlítési rendszer, ún. RTGS-rendszer.

A VIBER-hez kapcsolódó pénzügyi infrastruktúrák:

- **Bankközi Klíring Rendszer (BKR)** – Az MNB tulajdonában álló GIRO Zrt. mint rendszerüzemeltető által működtetett, elsősorban lakossági és vállalati forintfizetési műveletek elszámolását végző fizetési rendszer, mely három elszámolási platformot foglal magában:
  - **InterGIRO1 (továbbiakban: IG1)** – 1994 óta elérhető *éjszakai* elszámolási platform egyedi és csoportos átutalások és beszedések elszámolására, valamint ezekhez kapcsolódó pénzügyi üzenetek küldésére. Adott munkanapon IG1-be benyújtott megbízások a következő munkanapon teljesülnek. Túlnyomórészt csoportos fizetési megbízásokat számol el.
  - **InterGIRO2 (továbbiakban: IG2)** – 2012 óta elérhető *napközbeni* elszámolási platform egyedi és csoportos átutalások elszámolására, valamint ezekhez kapcsolódó pénzügyi üzenetek küldésére. Adott munkanapon IG2-be benyújtott megbízások jellemzően egy óra alatt teljesülnek.
  - **GIROInstant** – 2020 óta elérhető *azonnali* elszámolási platform egyedi átutalások elszámolására, valamint ezekhez kapcsolódó pénzügyi üzenetek küldésére. A GIROInstantba benyújtott megbízások legfeljebb 5 másodperc alatt teljesülnek. Az év valamennyi napján 24 órában elérhető.
- **KELER** – Az MNB tulajdonában álló KELER Zrt. mint Magyarország központi értéktára által 1993 óta üzemeltetett értékpapír-kiegyenlítési rendszer. A KELER és a VIBER együttműködése lehetővé teszi többek között a szállítás-fizetés-ellenében (delivery-versus-payment, DVP) elvű értékpapír-kiegyenlítést jegybankpénzben, valamint az MNB-től felvett hitelek óvadékaul szolgáló értékpapírok MNB javára történő zárolását.

A VIBER-hez kapcsolódó egyéb pénzügyi infrastruktúrák:

- **Bankkártyarendszerek** – Nemzetközi bankkártyatársaságok által üzemeltetett pénzügyi infrastruktúrák. A nemzetközi bankkártyarendszerek és a VIBER együttműködése lehetővé teszi a nemzetközi bankkártyarendszerekben elszámolt forintfizetési műveletek bankközi kiegyenlítését.
- **Continuous Linked Settlement (a továbbiakban: CLS)** – A CLS csoport által üzemeltetett, devizafizetési megbízások kiegyenlítését lehetővé tevő pénzügyi infrastruktúra. A CLS és a VIBER 2015 óta fennálló együttműködése lehetővé teszi a CLS-devizák² ellenében kötött forintügyletek devizakiegyenlítési kockázattól mentes kiegyenlítését.

² A 18 CLS-deviza a következők: AUD, CAD, CHF, DKK, EUR, GBP, HKD, HUF, ILS, JPY, KRW, MXN, NOK, NZD, SEK, SGD, USD, ZAR (2026)

- **Posta Elszámoló Központ (a továbbiakban: PEK)** – A Magyar Posta Zrt. által üzemeltetett rendszer, mely a Magyar Posta pénzforgalmi szolgáltatásait, azaz elsősorban a fizetési számlára történő készpénzbefizetést (ún. sárga és fehér csekk) és a fizetési számláról történő készpénzkifizetést lehetővé tevő postai szolgáltatásokat támogatja. A PEK és a VIBER együttműködése lehetővé teszi a Magyar Postán keresztül bonyolított pénzforgalom bankközi kiegyenlítését.

A felsorolt infrastruktúrák számára az MNB kiegyenlítési szolgáltatást nyújt a VIBER-ben, lehetővé téve, hogy az infrastruktúrák résztvevői közötti forintfizetési megbízások jegybankpénzben, azaz hitel- és kiegyenlítési kockázattól mentesen teljesülhessenek. Mindez az MNB-nél nyitott forint bankszámlákon valósul meg.

2.1. MIBEN KÜLÖNBÖZIK A VIBER ÉS A BKR?

A magyar forint forgalmának két alappillére a VIBER és a BKR. A VIBER a *bankközi* pénzforgalom elsődleges helyszíne, illetve az MNB monetáris politikájának egyik végrehajtási csatornája, hiszen rajta keresztül érhető el az MNB monetáris politikai eszköztára. A BKR ezzel szemben a *lakosság és a nem-pénzügyi intézmények* pénzforgalmának lebonyolításában játszik központi szerepet, így kialakítása is az ezen szereplők pénzforgalmára jellemző volumen feldolgozását támogatja. Vannak ugyanakkor átfedések a két fizetési rendszer által feldolgozott fizetési műveletek körében, különösen 2020 márciusa, a BKR azonnali elszámolási platformjának (GIROInstant) bevezetése óta, tekintve, hogy jelenleg már nem csak a bankszektor, hanem a lakosság és a nem-pénzügyi vállalatok számára is az azonnali átutalás jelenti a sztenderd átutalási formát. Ebből adódóan érdemes tisztázni, hogy mely megbízások elszámolása és teljesítése történik a VIBER-ben és melyek a BKR-ben. Továbbá fontos összefüggés, hogy a BKR-részvétel feltétele a VIBER-csatlakozás.

2.2. MILYEN MEGBÍZÁSOK NYÚJTHATÓK BE A VIBER-BE, ÉS HOGYAN MŰKÖDIK AZ ELSZÁMOLÁS ÉS A TELJESÍTÉS?

A VIBER-be három megbízástípus nyújtható be:

- Fizetési megbízás, ezen belül:
  - Ügyféltételek: a VIBER-résztvevők ügyfelei által kezdeményezett megbízások
  - Bankközi tételek: a közvetlen vagy közvetett résztvevő, illetve annak számlavezetetti ügyfélkörébe tartozó belföldi vagy külföldi hitelintézet megbízásából indított azon fizetési megbízás, amelynek a kedvezményezettje is közvetlen vagy közvetett résztvevő, illetve annak számlavezetetti ügyfélkörébe tartozó belföldi vagy külföldi hitelintézet
  - Jegybanki műveletek: az MNB által kezdeményezett megbízások
- Kiegyenlítési megbízás: a VIBER-hez kapcsolódó pénzügyi infrastruktúrák által kezdeményezett megbízások
- Azonnali átvezetési megbízások: a GIRO Zrt. által benyújtott, a GIROInstant likviditáskezeléséhez kötődő megbízások (ld. 2.3.3.)

A VIBER-résztvevők jellemzően tehát az *ügyféltételek* és a *bankközi tételek* esetében játszanak aktív szerepet a megbízások kezdeményezése által. Mivel az ügyféltételek esetében felmerülhet a BKR érintettségének kérdése, a pénzügyi infrastruktúraválasztás szempontjait az alábbiakban alaposan körbejárjuk (ld. 2.4.).

A megbízások elszámolása és teljesítése a VIBER-ben bruttó módon, egy lépésben megtörténik, amennyiben rendelkezésre áll a szükséges fedezet. Fedezetlenség esetén a fizetési megbízás teljesítési sorban áll, és ha nap végéig nem sikerül teljesíteni, törölődik. A VIBER üzemideje a MNB Általános Üzleti Feltételek 2. és 2/a. mellékletében érhető el.

2.3. MILYEN MEGBÍZÁSOK NYÚJTHATÓK BE A BKR-BE, ÉS HOGYAN MŰKÖDIK AZ ELSZÁMOLÁS ÉS A KIEGYENLÍTÉS?

A BKR különböző platformjain részben eltérő megbízástípusok, eltérő platformokon számolhatók el.

2.3.1. IG1 – éjszakai elszámolás:

- Átutalás:
  - Egyedi átutalás (egyedileg és kötegelten indítva)
  - Csoportos átutalás
- Beszedés:
  - Egyedi beszedés
  - Csoportos beszedés
- Okmányos meghitelezés (akkreditív)

Az IG1 a BKR 1994 óta elérhető elszámolási platformja, így ez a magyar pénzforgalom legrégebbi elszámolási platformja. A BKR új platformjainak (IG2, GIROInstant) elindulásával fokozatosan áttérődött a tranzakciós volumen a modernebb szolgáltatásokba, viszont az IG1 továbbra is fontos szerepet tölt be, mivel a hatóságok által kezdeményezett megbízások (például hatósági átutalás, átutalási végzés) és a beszedések még mindig itt számolódnak el. A magyar jogszabályok alapján amennyiben egy intézmény az ügyfelei számára fizetési számlát vezet, a hatósági átutalások, átutalási végzések teljesítését - a vonatkozó jogszabályokban foglalt feltételek teljesülése esetén – a pénzforgalmi szolgáltatás nyújtásáról szóló 2009. évi LXXXV. törvény alapján nem utasíthatja vissza. Mivel ezeket a fizetési megbízásokat az IG1 számolja el, fizetési számla vezetése esetén szükséges ehhez az elszámolási platformhoz is csatlakozni.

Adott munkanapra (T) szóló megbízásokat az azt megelőző munkanap (T-1) délutánjától a következő naptári nap hajnaláig lehet benyújtani az IG1-be, az elszámolás pedig az éjszaka során, két ciklusban történik meg. Az elszámolás eredményeként előálló pozíciókat egy, a VIBER informatikai környezetébe tartozó rendszer segítségével egyenlíti ki az MNB a megadott munkanap (T) reggelén. Az elszámoláshoz szükséges fedezetet a megelőző munkanap (T-1) végén fennálló bankszámla-egyenleg és a napközbeni hitelkeret VIBER-résztvevő által erre elkülönített része adja (ld. 2.6.1.).

2.3.2. IG2 – napközbeni elszámolás:

- Átutalás:
  - Egyedi átutalás (egyedileg és kötegelten indítva)
  - Csoportos átutalás

Az IG2 a BKR 2012 óta elérhető elszámolási platformja, melyben a forintfizetési megbízások elszámolása ciklikusan, jellemzően óránként történik. A lakossági és vállalati forintátutalások egy része itt kerül elszámolásra.

Az IG2 óránkénti bruttó vagy nettó elszámolást tesz lehetővé munkanapokon 6:00 és 18:10 között. Az elszámolás tíz ciklusban történik meg, melyek keretében a BKR-t üzemeltető GIRO Zrt. a benyújtott megbízások alapján beszedi a szükséges fedezeteket a résztvevők VIBER- számláiról, majd átutalja azokat a fogadott megbízások alapján az érintett résztvevők VIBER- számláira. Fedezethiány esetén a fizetési megbízások átgördülnek a következő elszámolási ciklusba, de amennyiben adott munkanap utolsó ciklusában sem áll rendelkezésre a szükséges fedezet, visszautasításra kerülnek.

2.3.3. GIROInstant – azonnali elszámolás:

- Átutalás:

- Egyedi átutalás (egyedileg és kötegelten indítva)

A GIROInstant a BKR 2020 óta elérhető elszámolási platformja, mely a forintfizetési megbízások elszámolását legfeljebb 5 másodperc alatt végzi el. A GIROInstant az év valamennyi napján 24 órában elérhető, így jelenleg ez a legmodernebb forintelszámolási szolgáltatás. Csak egyedi átutalási üzenetek küldhetők a GIROInstantba, viszont a pénzforgalom lebonyolításáról szóló 35/2017. (XII. 14.) MNB rendeletben (a továbbiakban: pénzforgalmi MNB rendelet) meghatározott feltételeknek eleget tevő átutalási megbízások legfeljebb 5 másodperc alatti teljesítése kötelező, amelyek ekként kizárólag a GIROInstanton keresztül teljesíthetők (ld. 2.4.1.).

A GIROInstantba küldött fizetési megbízások kiegyenlítése előfinanszírozott forintfedezetből történik. Ez azt jelenti, hogy a GIROInstant résztvevői egy MNB által vezetett dedikált gyűjtőszámlára előzetesen elhelyezik azt a forintmennyiséget, mely a GIROInstantba küldött fizetési megbízásaik fedezetét képezi. Az ehhez kötődő likviditásmenedzsmentet a GIRO Zrt. a VIBER üzemidejében automatikusan elvégzi az ún. azonnali átvezetések révén (ld. 2.2.), viszont a VIBER üzemidején kívüli időszakokban – azaz éjszaka, hétvégén és ünnepnapokon – nem érhető el ez a funkció. Ezért ezekre az időszakokra alapesetben előfinanszírozással kell készülniük a résztvevőknek, hiszen ilyenkor pótlólagos likviditás nem vonható be a VIBER-számlájukról. Fontos viszont, hogy az MNB által értékpapírfedezet ellenében nyújtott hitelkeret a VIBER üzemidején kívül felhasználható a GIROInstantban, vagyis az MNB javára zárolt értékpapírok ezekben az időszakokban fedezetet tudnak nyújtani a forintforgalom lebonyolításához (ld. 2.6.2.).

2.3.4. További BKR-hez kapcsolódó szolgáltatások

A GIRO Zrt.-nek további, a BKR-hez szorosan kapcsolódó szolgáltatásai is vannak, amelyek közül az alábbiakat érdemes kiemelni:

- *qvik*: A qvik a GIROInstantra épülő, azonnali átutaláson alapuló fizetési megoldásokat jelenti. A qvik szolgáltatás magában foglalja a QR-kódon, érintésen (NFC) és fizetési hivatkozáson (deeplink) alapuló fizetési megoldásokat, valamint a qvik (fizetési) kérelmeket is. A pénzforgalmi MNB rendelet kötelezővé teszi a qvik (fizetési) kérelmek fogadását. Mivel a qvik fizetések minden esetben azonnali átutalások, ezért amennyiben egy pénzforgalmi szolgáltató biztosítani szeretné ügyfelei számára a qvik fizetések kezdeményezését, akkor mindenképpen szükséges csatlakoznia a GIROInstant platformhoz. Technikailag lehetőség van 20 millió forintnál nagyobb összegre szóló qvik-tranzakciók elküldésére, azaz olyan kérelmek indítására, amelynek kiegyenlítését a partner bank nem kötelezett az azonnali elszámolásban lebonyolítani (ld. 2.4.1. fejezetben az azonnali fizetésekre vonatkozó értékhatárt).
- A GIRO-hoz kapcsolódó KVR – Központi Visszaélésszűrő Rendszer célja a pénzforgalomhoz kapcsolódó csalások és visszaélések felismerése és megelőzése. A KVR a tranzakciós adatokat valós időben vizsgálja mind a visszaélésszűrő rendszereknél hagyományosan alkalmazott szabály alapú módszertannal, mind egy gépi tanulást alkalmazó módszertan segítségével, és ennek eredményeként állít elő a pénzforgalmi szolgáltatóknak ezredmásodpercek alatt visszaküldött kockázati értéket. A pénzforgalmi szolgáltatókat a pénzforgalmi szolgáltatás nyújtásáról szóló 2009. évi LXXXV. törvény 55/D. § kötelezi a KVR kockázati érték beépítésére saját visszaélésszűrő rendszereikbe.
- *Másodlagos számlaazonosító*: A pénzforgalmi MNB rendelet szerint minden számlavezető pénzforgalmi szolgáltatónak képesnek kell lennie az ügyfelek által a számlaszámokhoz rendelt másodlagos számlaazonosítók (jelenleg: telefonszám, email-cím, adószám/adóazonosító) regisztrálására és törlésére. Továbbá nem lehet visszautasítani egy átutalási megbízást arra hivatkozva, hogy a kedvezményezett számlaszáma helyett a másodlagos számlaazonosítója szerepel a megbízáson. Jelenleg technikailag csak az azonnali fizetések esetében van lehetőség a kedvezményezett másodlagos számlaazonosítójával átutalást indítani, a napközbeni (IG2) és az éjszakai (IG1) elszámolásban feldolgozott megbízások esetében ez nem lehetséges.

2.4. MI HATÁROZZA MEG AZT, HOGY ADOTT ÁTUTALÁSI MEGBÍZÁS, ILLETVE BESZEDÉSI MEGBÍZÁS MELYIK FIZETÉSI RENDSZERBEN KERÜL ELSZÁMOLÁSRA ÉS TELJESÍTÉSRE?

Két kiemelt megbízástípus - az azonnali átutalás és a forintban történő, konverziót nem igénylő, nem papíralapon benyújtott átutalások - esetében az MNB rövid határidőket ír elő a teljesítésre a magyar pénzforgalom gyorsításának támogatása érdekében. Ezen fizetési megbízások feldolgozása kapcsán tehát limitáltak a Magyarországon működő pénzforgalmi szolgáltatók lehetőségei az pénzügyi infrastruktúra választás tekintetében.

2.4.1. Az ötmásodperces szabály – BKR azonnali elszámolás

Az azonnali átutalási megbízások kapcsán a 2020 óta érvényes ötmásodperces teljesítési szabály a legfontosabb jogszabályi előírás, mely a pénzforgalmi MNB rendelet szerint a következő:

17. § (3) Azonnali átutalási megbízás esetében a fizető fél pénzforgalmi szolgáltatója biztosítja, hogy legkésőbb a fizetési megbízás 7. § (4) bekezdése szerinti átvételétől³ számított öt másodpercen belül a fizetési művelet összege a kedvezményezett pénzforgalmi szolgáltatójának a számláján jóváírásra kerüljön.

A fenti előírásnak jelenleg csak úgy tudnak megfelelni a Magyarországon működő pénzforgalmi szolgáltatók, ha csatlakoznak a GIRO Zrt. által üzemeltetett BKR azonnali elszámolási platformjához. Amennyiben tehát egy, a magyar pénzforgalmi piacra belépni tervező intézmény olyan ügyfélmegbízások feldolgozását tervezi, melyek a pénzforgalmi MNB rendelet szerint azonnali átutalási megbízásnak minősülnek, a BKR-részvétel és ezen belül a GIROInstant platformhoz történő csatlakozás elkerülhetetlen. Kérdésként felmerülhet, hogy a fenti előírásnak miért nem lehet VIBER-részvétel révén megfelelni. Erre az a válasz, hogy a VIBER nem biztosítja a 24/7/365-rend szerinti működést, ezért a legfeljebb ötmásodperces teljesítési szabály, azaz a jogszabályi megfelelés sem biztosítható a VIBER-rel.

Fontos viszont, hogy pontosan mi minősül azonnali átutalási megbízásnak. A pénzforgalmi MNB rendelet által adott definíció a következő:

35. § (1) Azonnali átutalási megbízásnak minősül az egyedi, forintösszegre szóló átutalási megbízás, ha

- a) azt a fizető fél forintban vezetett fizetési számlája terhére adja meg,
- b) összege legfeljebb 20 millió Ft,
- c) a pénzforgalmi szolgáltatóhoz való beérkezés napját követő terhelési napot nem tartalmaz,
- d) azt a fizető fél információtechnológiai eszköz, távközlési eszköz útján vagy más, a pénzforgalmi szolgáltatójával kötött keretszerződésben meghatározott módon nyújtja be, és a pénzforgalmi szolgáltató emberi beavatkozást nem igénylő módon dolgozza fel, valamint
- e) benyújtása – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – nem kötegenként történik.

(2) A fogyasztónak minősülő fizető fél által kötegenként benyújtott, az (1) bekezdés a)–d) pontja szerinti feltételeknek megfelelő egyedi átutalási megbízás azonnali átutalási megbízásnak minősül.

³ 7. § (4) Az azonnali átutalási megbízás átvételének időpontja az az időpont, amikor a fizető fél pénzforgalmi szolgáltatójához a fizetési megbízás beérkezett, és a hitelesítés megtörtént.

Amint látszik, az MNB a pénzforgalmi MNB rendeletben különösen pontosan határozta meg azt, hogy mi minősül azonnali átutalási megbízásnak. Mindez ugyanakkor azt is jelenti, hogy ha egy egyedi, forintösszegre szóló átutalási megbízás nem felel meg a pénzforgalmi MNB rendelet 35. § (1) bekezdésében foglalt a)- e) feltételeknek, akkor egyszerű átutalási megbízásnak minősül, így nem vonatkozik rá az ötmásodperces szabály. Ha tehát egy egyedi, forintösszegre szóló átutalási megbízás (a) nem forintszámla terhére indul, vagy (b) összege meghaladja a 20 millió forintot, vagy (c) későbbi terhelési nappal kerül benyújtásra, vagy (d) automatikusan nem feldolgozható, például mert papíralapú módon kerül benyújtásra, vagy (e) kötegen kerül benyújtásra - kivéve a fogyasztók által benyújtott kötegeket (ld. 35.§ (2) bekezdése) -, nem minősül azonnali átutalási megbízásnak, így nem kötelező a BKR azonnali elszámolási platformba benyújtani elszámolásra. Fontos továbbá, hogy az azonnali elszámolásban teljesítendőként benyújtott átutalások (pl. kötegen benyújtott vállalati átutalások és értéknapi átutalások) címzett pénzforgalmi szolgáltatóként legfeljebb másodpercenként – kötegen benyújtott átutalások esetében a szétbontott kötegből – egy tranzakciós sebességgel küldhetők be.

2.4.2. A négyórás szabály – BKR napközbeni elszámolás

Kérdés viszont, hogy az ötmásodperces szabály alá nem eső átutalási megbízások teljesítési határidejére milyen szabály van. A pénzforgalmi MNB rendelet következő szabálya a nem papíralapon benyújtott átutalások teljesítésére vonatkozik, és négyórás szabályként ismert:

17. § (2) A 16. § (1) bekezdés a) pontja szerinti fizetési művelet esetében a fizető fél pénzforgalmi szolgáltatója biztosítja, hogy a fizetési művelet összege a kedvezményezett pénzforgalmi szolgáltatójának a számláján legkésőbb a fizetési megbízás 7. § szerinti átvételét és a teljesítéshez vagy részteljesítéshez szükséges fedezet fizető fél fizetési számláján történő rendelkezésre állását követő négy órán belül jóváírásra kerüljön, ha

a) a fizetési megbízás átutalás teljesítésére szól, ide nem értve az azonnali átutalást, a hatósági átutalást és az átutalási végzés alapján történő átutalást, és

ba) a fizetési megbízást a fizető fél nem papír alapon nyújtja be, vagy

bb) a papír alapon benyújtott rendszeres átutalási megbízás ismételten, az első terhelési napot követően kerül teljesítésre.

A négyórás szabály 2012-ben a fizetési műveleteknek a BKR éjszakai elszámolási platformjáról (IG1) a napközbeni elszámolási platformra (IG2) való áttérítés támogatása érdekében született meg, de az azonnali fizetés 2020-as elindulása óta már csak másodlagos sebességi kategóriának tekinthető. A négyórás szabály alá eső fizetési műveletek teljesítésének ugyanakkor nemcsak a BKR napközbeni elszámolási platformján, hanem a BKR azonnali elszámolási platformjában vagy a VIBER-ben is meg lehet felelni, tekintve, hogy ez a szabály nem 24/7/365 rend szerinti négyórás teljesítésre, hanem a pénzforgalmi MNB rendeletben meghatározott munkanapokon való teljesítésre vonatkozik. Fontos viszont, hogy a BKR és a VIBER díjstruktúrája nagyban különbözik, így ezt figyelembe véve érdemes dönteni a négyórás szabály alá eső fizetési műveletek elszámolási és teljesítési helyéről.

2.4.3. A T+1 napos szabály

A leglassabb sebességi kategóriába a fentiekben nem említett valamennyi fizetési művelet beleesik, viszont ez a szabály valószínűleg az európai pénzforgalmi irányelv⁴ (PSD2) 83. cikkében megfogalmazott szabály magyarországi átültetését. A pénzforgalmi MNB rendelet a következőképpen rögzíti ezt:

17. § (1) A fizető fél pénzforgalmi szolgáltatója – a (2) és (3) bekezdésben foglaltak kivételével – biztosítja, hogy a fizetési művelet összege a kedvezményezett pénzforgalmi szolgáltatójának a számláján legkésőbb a fizetési megbízás 7. § szerinti átvételét követő munkanap végéig jóváírásra kerüljön. Papíralapú fizetési megbízás esetében a teljesítési határidő egy munkanappal meghosszabbodik.

⁴ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/2366 irányelve (2015. november 25.) a belső piaci pénzforgalmi szolgáltatásokról és a 2002/65/EK, a 2009/110/EK és a 2013/36/EU irányelv és a 1093/2010/EU rendelet módosításáról, valamint a 2007/64/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (EGT-vonatkozású szöveg)

Ezen szabálynak való megfelelés kapcsán a pénzügyi infrastruktúraválasztás során figyelembe kell venni, hogy az egyes rendszerek milyen fizetési megbízások feldolgozására képesek (ld. 2.2. és 2.3.). A beszédések elszámolása jelenleg csak a BKR IG1- platformján lehetséges, míg az átutalások elszámolása a BKR IG1-platformján keresztül csak külön megállapodás alapján oldható meg, tehát alapesetben utóbbiak elszámolására a BKR IG2-platformja vagy a GIROInstant választható.

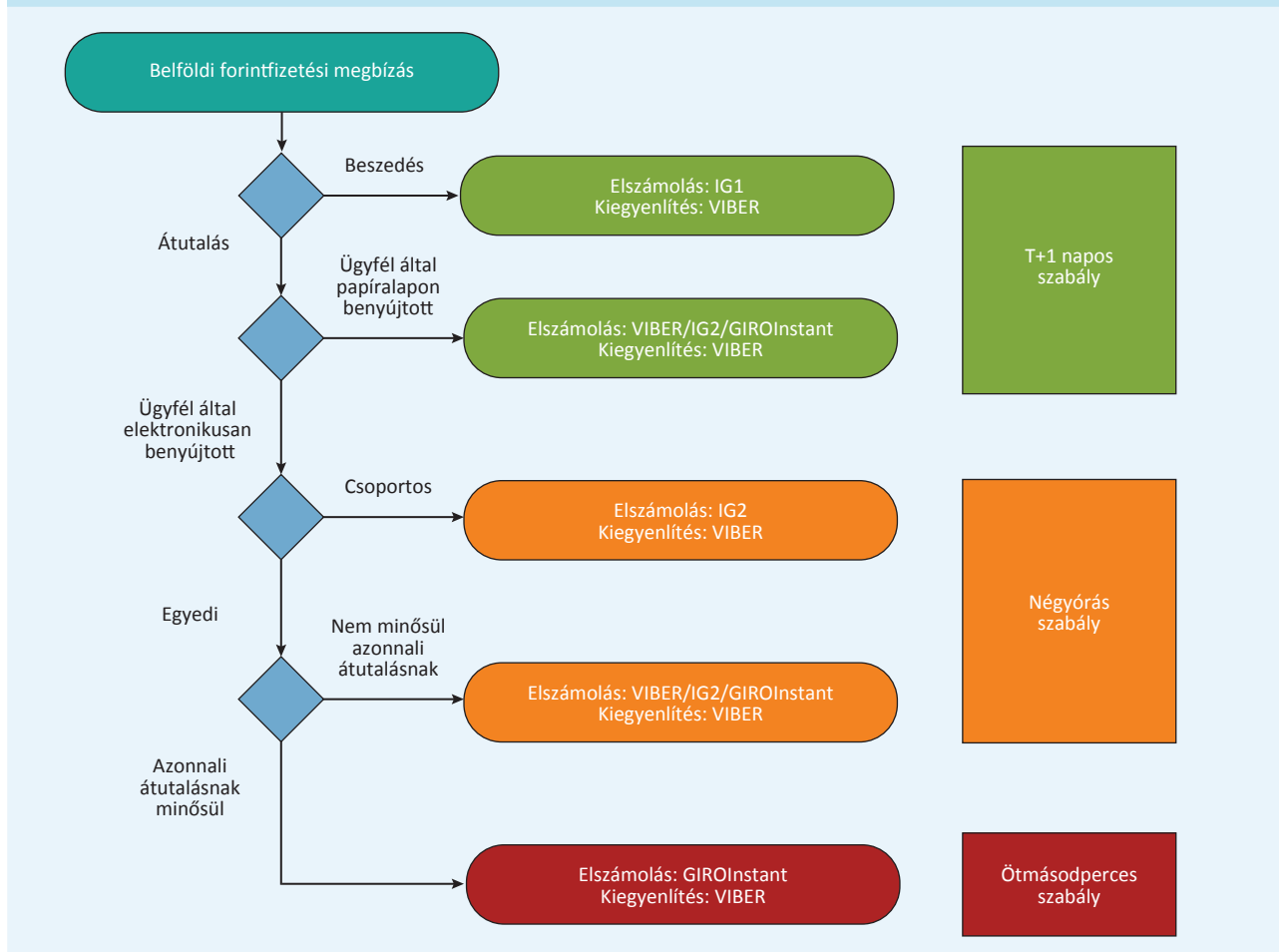
2.4.4. Pénzügyi infrastruktúraválasztási segédlet belföldi forint átutalásokhoz és beszédésekhez

A pénzforgalmi MNB rendelet bemutatott szabályaiból egyértelműen következik, hogy melyik magyarországi pénzügyi infrastruktúra vehető igénybe adott fizetési megbízás elszámolására és kiegyenlítésére. Figyelembe véve továbbá az egyes pénzügyi infrastruktúrák technikai tulajdonságait – például az üzemidejüket –, döntési pontonként felvázolható, hogy a magyar pénzforgalmi piac egyes alpiacaira való belépéshez mely pénzügyi infrastruktúrákhoz szükséges csatlakozni. Ezt jelen dokumentum a pénzforgalmi MNB rendelet hatálya alá tartozó, belföldi forintfizetési megbízások tekintetében meg is teszi, feltüntetve azt is, ha egy fizetési mód esetében több elszámolási opció is jogszabályoknak megfelelő módon alkalmazható (ld. 1. ábra).

Fontos, hogy az itt megadott segédlet csak nagy vonalakban vázolja fel a mérlegelendő szempontokat. A VIBER-résztétel létesítését tervező intézmények felelőssége az, hogy mélyreható jogi vizsgálattal támasszák alá a magyarországi pénzügyi infrastruktúrák tekintetében követendő üzleti stratégiájukat. Az MNB mint felügyeleti hatóság folyamatosan ellenőrzi a Magyarországon működő pénzforgalmi szolgáltatók jogszabályoknak való megfelelését, így a pénzforgalmi MNB rendelet által előírtak betartását. A megfelelő pénzügyi infrastruktúraválasztás tehát kiemelt fontossággal bír a magyar pénzforgalmi piachoz újonnan csatlakozók számára.

1. ábra

Pénzügyi infrastruktúraválasztási segédlet a pénzforgalmi MNB rendelet hatálya alá eső, belföldi forintfizetési megbízásokhoz

2.5. TOVÁBBI MEGBÍZÁSTÍPUSOKKAL KAPCSOLATOS ÁLTALÁNOS TUDNIVALÓK

Az alap pénzügyi infrastruktúrákon (BKR, KELER) túl egyéb pénzügyi infrastruktúrák is kapcsolódnak a VIBER-hez. Ezek további megbízástípusok feldolgozását, elszámolását teszik lehetővé, melyekkel a magyarországi pénzforgalom részpiacait szolgálják ki.

2.5.1. Bankkártyarendszerek

Magyarországon csak nemzetközi kártyatársaságok nyújtanak bankkártya-szolgáltatást, az ezekhez kötődő elszámolási és kiegyenlítési folyamatok tehát más nemzeti piacokról ismertek lehetnek a magyarországi székhellyel nem rendelkező pénzforgalmi szolgáltatók számára. A Mastercard és a Visa típusú bankkártyákkal lebonyolított belföldi tranzakciók esetén a magyarországi bankkártya-kibocsátásban vagy -elfogadásban érdekelt intézmények – ha a bankkártya-kiegyenlítéshez közvetlenül kívánnak csatlakozni - közvetlen VIBER-résztvevővé kell válniuk, és bankszámlát kell nyitniuk az MNB-nél. Továbbá ehhez kötődően a résztvevőnek a bankkártyaforgalma alapján számított óvadékelhelyezési kötelezettséget is teljesítenie kell (ld. 2.6.3.). A bankkártya-kiegyenlítést az MNB minden nap automatikusan, a VIBER-résztvevő aktív közreműködése nélkül végzi. A fenti kártyatársaságok által előállított nettó pozíciók alapján az MNB megterheli a tartozik pozícióban lévő VIBER-résztvevő számláját, és jóváírja a követel pozícióban lévő VIBER-résztvevő számláját. A bankkártya-kiegyenlítésben való részvételhez szükséges jogi és technikai lépések nem részei a VIBER-csatlakozási folyamatnak, ám azzal párhuzamosan is megtehetők. A bankkártya-kiegyenlítésben való részvételi szándékot érdemes mihamarabb jelezni a közvetlen VIBER-csatlakozás kialakítása során. A bankkártya-kiegyenlítésben lehetséges közvetetten is részt venni, ebben az esetben a bankkártya-kiegyenlítéshez közvetlenül csatlakozó egyik résztvevővel kell megállapodni a részvételről.

2.5.2. CLS

A CLS egy nemzetközi pénzügyi infrastruktúra, melynek segítségével a devizafizetési megbízások kiegyenlítési kockázattól mentesen egyenlíthetők ki. A VIBER-ben a CLS által feldolgozott, forinttal szembeni devizafizetési megbízásokhoz kötődő likviditáskezelés zajlik az érintett VIBER-résztvevők aktív közreműködése mellett. A CLS által előírt befizetéseket (Pay-In) minden munkanap 7:00 és 9:00 között teljesítik a szolgáltatásban érintett bankok, így erre az időszakra koncentrálódik a szolgáltatáshoz kötődő likviditásmenedzsment. A CLS-szolgáltatás igénybevétele és a CLS-hez kapcsolódó pénzforgalmi szolgáltatások nyújtása nem része a VIBER-csatlakozás folyamatának.

2.5.3. PEK

A Magyar Posta Zrt. által üzemeltetett PEK elsősorban egy speciális postai szolgáltatás, a fizetési számlára történő készpénzbefizetés (ún. sárga és fehér csekk) kapcsán játszik központi szerepet. Ez a fizetési mód leginkább a közüzemi számlák befizetése terén elterjedt Magyarországon. Amennyiben tehát egy pénzforgalmi szolgáltató a magyarországi pénzforgalmi stratégiája keretében magyar közüzemi szolgáltatók vagy más számlakibocsátók számára is tervez szolgáltatást nyújtani, célszerű megismerkednie a PEK működésével. Mindez viszont nem befolyásolja a közvetlen VIBER-csatlakozás folyamatát, annak nem része.

2.6. MI HATÁROZZA MEG AZT, HOGY A VIBER-RÉSZVÉTELLEL PÁRHUZAMOSAN KELER-RÉSZVÉTEL IS KIALAKÍTANDÓ-E?

A KELER Zrt. az MNB letétkezelőjeként jár el, és kiemelt szereppel bír a monetáris politikai eszköztár működtetése szempontjából. Az MNB-től felvett hitelek értékpapír-fedezetét a KELER-nél óvadékként zároltatni kell az MNB kedvezményezettségével⁵. A pénzforgalom lebonyolítása kapcsán három hitelkonstrukció bír kiemelt jelentőséggel: a napközibeli hitelkeret, az azonnali hitelkeret és a bankkártya-kiegyenlítést támogató hitelkeret.

2.6.1. Napközibeli hitelkeret

Napközibeli hitelkeret képzésére a monetáris politikai partnerkör tagjai, vagyis *A jegybank forint- és devizapiaci műveleteinek üzleti feltételei* keretében meghatározott belföldi hitelintézetek jogosultak. A VIBER-ben elérhető napközibeli hitelkeret erejéig a számlaegyenleg kimerülése után is teljesíti az MNB a VIBER-részrtvevő által benyújtott fizetési megbízásokat, így a napközibeli hitelkeret fontos szereppel bír a VIBER-részrtvevők napközibeli likviditáskezelése szempontjából. Fontos továbbá, hogy a VIBER üzemidején kívül a napközibeli hitelkeret a résztvevő döntésének megfelelően két részre oszlik: egy dedikált része az IG1-be küldött megbízások számára nyújt többletfedezetet (ld. 2.3.1.), a fennmaradó része pedig azonnali hitelkeretként funkcionál a vonatkozó hiteldíj levonását követően (ld. 2.6.2.). A napközibeli hitelkeretet egyes VIBER-részrtvevők aktívan használják, míg mások jellemzően a számlaegyenlegük terhére teljesítik a fizetési megbízásaikat. Mindez a résztvevő egyedi likviditáskezelési döntésein alapul.

2.6.2. Azonnali hitelkeret

Azonnali hitelkeret képzésére a monetáris finanszírozás tilalmával érintett közszektorba tartozó szervezetnek nem minősülő VIBER-részrtvevők azaz a hitelintézetek és a nem-hitelintézeti pénzforgalmi szolgáltatók is jogosultak. Az azonnali hitelkeret révén az MNB azt biztosítja, hogy a GIROInstanthoz kötődő likviditáskezelést a VIBER üzemidején kívül is támogathassa, így ez egy addicionális likviditási védőháló az éjszakai, hétvégi és ünnepnap i időszakokra. Az azonnali hitelkeretet a hitelintézetek a Jegybank forint- és devizapiaci műveleteinek üzleti feltételeiben meghatározott fedezetállomány mellett, míg a nem-hitelintézeti pénzforgalmi szolgáltatók kizárólag az MNB javára óvadékként zárolt értékpapír fedezete mellett vehetik igénybe. Az azonnali hitelkeret kapcsán opcionális a hitelkeret tényleges megképzése, viszont mivel az opció minden érintett BKR-részrtvevő számára biztosított, az MNB az azonnali hitelkeret díját felszámolja akkor is, ha a résztvevő nem képez azonnali hitelkeretet.

2.6.3. Bankkártya-kiegyenlítést támogató óvadék

A bankkártya-tranzakciók kiegyenlítésében a bankkártya-kibocsátási és bankkártya-elfogadási szolgáltatást nyújtó piaci szereplők vesznek részt. A kártyatranzakciók elszámolását a nemzetközi kártyatársaságok végzik, míg a napi kiegyenlítést az MNB hajtja végre a kibocsátók és az elfogadók VIBER-számlái között. A kiegyenlítés biztonsága érdekében egy résztvevő fedezethiánya esetén az MNB egynapos fedezett hitelt nyújt, mely automatikusan folyósításra és a kiegyenlítéshez felhasználásra kerül, ha a résztvevő az üzleti nap végéig nem biztosítja az aznapi bankkártya-kiegyenlítéshez kapcsolódó fedezetet. Ezen hitel fedezetét, vagy értékpapírként a KELER-nél kell elhelyezni és MNB kedvezményezettségével óvadékként zároltatni, vagy pénzóvadékként egy erre elkülönített számlán nyilvántartani. A kártyás vásárlási és készpénzfelvételi forgalommal arányos értékpapír-óvadék elhelyezése kötelező a bankkártya-kiegyenlítésben részt vevők számára, így bankkártya-kibocsátói vagy -elfogadói szolgáltatás nyújtásához KELER-részrtvétel létesítése szükséges.

Elsősorban tehát a három bemutatott hitelkerettel kapcsolatos döntés határozza meg azt, hogy a VIBER-részrtvétel le párhuzamosan KELER-részrtvétel is létesítendő-e. A döntés a nem-hitelintézeti pénzforgalmi szolgáltatók tekintetében mélyebb kifejtést igényelhet, így ezen partnerkörrel a következőkben bővebben foglalkozunk (ld. 2.7.).

⁵ Az MNB által nyújtott hitelkeretek tekintetében az MNB javára jelzálogba adott nagyvállalati követelések is fedezetül szolgálhatnak, viszont ezen fedezeti körrel ez a dokumentum nem foglalkozik. A részleteket az MNB vonatkozó üzleti feltételei tartalmazzák.

2.7. A NEM-HITELINTÉZETI PÉNZFORGALMI SZOLGÁLTATÓK PÉNZÜGYI INFRASTRUKTÚRÁKKAL VALÓ KAPCSOLATÁNAK KÉRDÉSKÖRE

Az MNB – az SFD⁶ előírásaival összhangban – a pénzforgalmi intézmények és elektronikuspénz-kibocsátó intézmények (továbbiakban: nem-hitelintézeti pénzforgalmi szolgáltatók) számára is lehetővé teszi a közvetlen VIBER-csatlakozás lehetőségét. Ezzel összefüggésben a **kijelölt fizetési rendszerekhez csatlakozni kívánó** pénzforgalmi intézmények és elektronikuspénz-kibocsátó intézményekkel **szemben szigorúbb elvárások rögzítésére került sor** a belső piaci pénzforgalmi szolgáltatásokról szóló 2015/2366 irányelvbe (PSD2) – szintén 2024. márciusában – beiktatott 35a. cikk (1) bekezdése szerint, amely feltételek a magyar jogba a 2013. évi CCXXXV. törvény az egyes fizetési szolgáltatókról (a továbbiakban: Fsz.) 86/E § -ban kerültek rögzítésre. A szigorúbb elvárások megfogalmazásának célja a kijelölt rendszerek résztvevői közötti egyenlőbb versenyfeltételek biztosítása, e rendszerek stabilitásának és integritásának fenntartása, valamint a fizetési szolgáltatók átfogó kockázatkezelésének biztosítása. A szigorítás eszköze pedig a kijelölt fizetési rendszerekhez csatlakozni kívánó fizetési szolgáltatókra vonatkozó hatályos előírások részletesebb kidolgozása volt. Ezen intézmények számára az Fsz. 86/E. §. -ban foglalt feltételeknek való megfelelést igazolniuk kell, amelynek módja egy megfelelési nyilatkozat MNB által meghatározott formában, alakissággal történő benyújtása az MNB részére. A megfelelési nyilatkozat az ügyfélpénzek védelmére, vállalatirányítási rendszerére és fizetésképtelenségi tervére vonatkozó feltételek fennállásáról szóló önértékelést tartalmazza. A megfelelési nyilatkozatban foglaltak helytállóságáért a csatlakozó intézmény felel, a nyilatkozatról további információ a 3.3.2. pontban található.

A VIBER-t és a hozzá kapcsolódó pénzügyi infrastruktúrákat túlnyomórészt belföldi hitelintézetek veszik igénybe, így a szolgáltatási paletta és a kapcsolódó folyamatok eredetileg ezen szegmens igényei mentén lettek kialakítva. A következőkben pár olyan kérdés szerepel, amelynek megválaszolása a nem-hitelintézeti pénzforgalmi szolgáltatók számára fontos lehet a magyarországi pénzforgalmi stratégiájuk kialakításakor.

2.7.1. Közvetlenül vagy közvetetten csatlakozzak a VIBER-hez?

A VIBER-hez közvetlenül és közvetve is lehet csatlakozni. Közvetlen részvétel esetén a rendszerüzemeltetővel, vagyis az MNB-vel alakítandó ki az együttműködés, míg közvetett részvétel esetén egy közvetlen résztvevővel, tipikusan egy belföldi hitelintézettel történik mindez. A magyar pénzforgalomban való részvétel mindkét módon teljeskörűen megvalósítható, így a döntést elsősorban üzleti szempontból érdemes mérlegelni, figyelembe véve a csatlakozási folyamat során teljesítendő feladatokat is. Ez utóbbiak kapcsán fontos hangsúlyozni, hogy a közvetlen VIBER-részvétel kialakításakor olyan feladatokat kell teljesíteni, amelyeket közvetett részvétel esetén az a közvetlen résztvevő hitelintézet végez el, amelyen keresztül a csatlakozás megtörténik. Ennek megfelelően a közvetlen VIBER-részvétel kialakítása idő- és erőforrásigényesebb lehet, mindezt viszont ellensúlyozhatják a közvetítő kihagyásából származó üzleti előnyök.

2.7.2. Európai Unió útlevéllel, határon átnyúló szolgáltatásként alakítanék ki közvetlen VIBER-részvételt. Mire kell figyelnem?

EGT-tagállamban székhellyel rendelkező nem-hitelintézeti pénzforgalmi szolgáltatók külön engedély nélkül nyújthatnak határon átnyúló szolgáltatásokat Magyarországon, miután a székhelyük szerinti felügyelet megkeresésére az MNB nyilvántartásba vette őket, ennek következtében pedig közvetlenül részt vehetnek a VIBER-ben is. A csatlakozási folyamat számukra is ugyanazokat a szakaszokat tartalmazza, mint a magyarországi székhelyű pénzforgalmi szolgáltatók számára, azzal a kiegészítéssel, hogy esetükben az MNB mint hatóság jogosult felvenni a kapcsolatot a pénzforgalmi szolgáltatót engedélyező társfelüggyel a csatlakozó átvilágításakor (ld. 3.3.).

⁶ a fizetési és értékpapír-elszámolási rendszerekben az elszámolások véglegességéről szóló 1998. május 19-i 98/26/EK Európai Parlamenti és Tanácsi irányelv

2.7.3. Hogyan tudok megfelelni az ügyfélpénzek védelmére vonatkozó jogszabályoknak közvetlen VIBER-résztevőként?

Az ügyfélpénzek védelmével kapcsolatban a PSD2, illetve az azt implementáló jogszabályok szigorú előírásokat fogalmaznak meg a nem-hitelintézeti pénzforgalmi szolgáltatók számára. E szabályok szerint a nem-hitelintézeti pénzforgalmi szolgáltatók kötelesek elkülönítetten kezelni az ügyfelek pénzeszközeit, mely rendelkezéseknek többféleképpen tudnak megfelelni. A nem-hitelintézeti pénzforgalmi szolgáltatónak az ügyfélpénzeket az Fsz. 46. §-a és 51. §-a alapján például egy külön, erre a célra szolgáló számlán szükséges elhelyezniük. A vonatkozó jogszabályok előírják, hogy ezeket az elkülönítési módszereket a nem-hitelintézeti pénzforgalmi szolgáltatóknak dokumentálniuk kell és azokat az illetékes felügyeleti hatóságnak be kell mutatniuk.

2.7.4. Csatlakozzak a BKR-hez?

Amennyiben olyan fizetési megbízások küldése és fogadása is részét képezi a kérelmező magyarországi pénzforgalmi stratégiájának, melyek elszámolása csak a BKR-ben valósítható meg, vagy melyek elszámolása piaci szokvány szerint a BKR-ben zajlik, szükséges BKR-részvételt létesíteni. Ennek pontos megítélése a csatlakozó felelőssége, amelyben ez a dokumentum segítséget nyújt (ld. 2.4.). Fontos, hogy a BKR-részvétel akkor is indokolt, ha a csatlakozó küldő oldalon nem tervez részt venni a BKR-ben, viszont a BKR által elszámolt fizetési megbízások fogadása a stratégiája részét képezi.

A 2020-ban indult GIROInstant különleges helyet foglal el a BKR platformjai között, tekintve, hogy a pénzforgalmi MNB rendeletben előírt ötmásodperces szabálynak (ld. 2.4.1.) csak ezen pénzügyi infrastruktúrával lehet megfelelni. Különösen fontos tehát, hogy az azonnali elszámolás körébe eső átutalások kapcsán pontos pénzforgalmi stratégiával rendelkezzen a VIBER-rel közvetlen rendszerkapcsolatot kialakítani szándékozó intézmény.

2.7.5. Csatlakozzak a KELER-hez?

A nem-hitelintézeti pénzforgalmi szolgáltatók nem tartoznak az MNB monetáris partnerkörébe, ezért nem képezhetnek napközbeni hitelkeretet (ld. 2.6.1.). Azonnali hitelkeret képzésére viszont jogosultak (ld. 2.6.2.), ezen szolgáltatás pedig az óvadékkul szolgáló értékpapírok MNB-kedvezményezettséggel történő zárolásával vehető igénybe, melyet a KELER-nél kell elvégezni. Ha tehát a nem-hitelintézeti pénzforgalmi szolgáltató olyan szolgáltatást kíván nyújtani Magyarországon, amelyből adódóan a GIROInstanthoz is csatlakoznia kell, továbbá az ehhez kapcsolódó éjszakai, hétfői és ünnepnapos likviditáskezeléséhez igénybe kívánja venni az azonnali hitelkeret által jelentett védőhálót, szükséges KELER-részvételt létesíteni. Az azonnali hitel folyósítási és törlesztési folyamatának pontos leírása – különösképpen pedig a nem-hitelintézeti pénzforgalmi szolgáltatók esetében technikai okokból alkalmazott azonnali kiegészítő hitel bemutatása – az MNB Általános Üzleti Feltételeiben található.

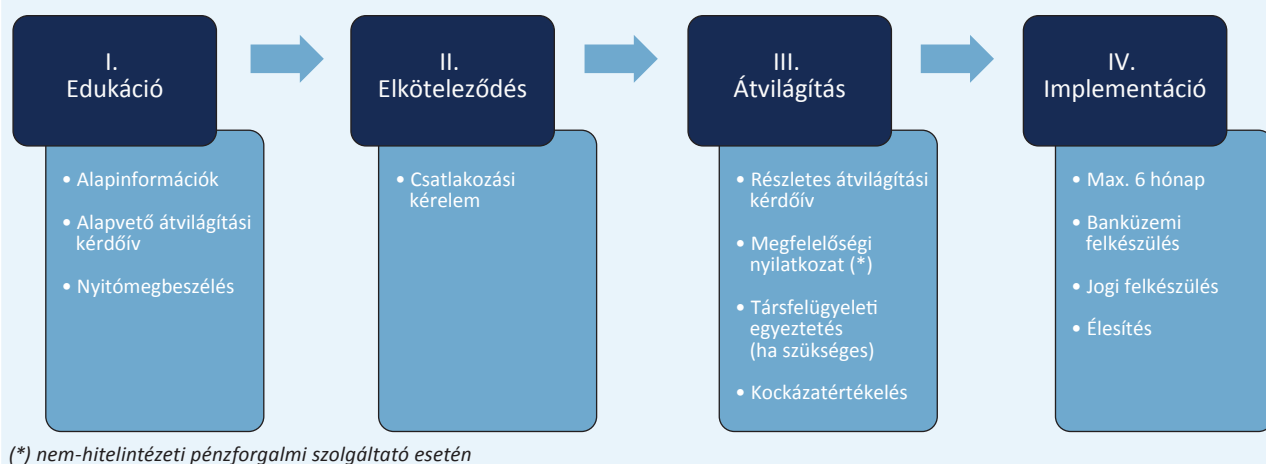
Fontos továbbá, hogy a bankkártya-kiegyenlítésben való részvételi szándék esetén értékpapír óvadékként történő zárolás esetén mindenképp csatlakozni kell a KELER-hez (ld. 2.6.3.).

A bemutatott pénzforgalmi megfontolásokon túl természetesen értékpapírpiazi stratégiai célkitűzések is indokolhatják a KELER-hez való csatlakozást, ám ezekre ez a dokumentum nem tér ki.

3. A közvetlen VIBER-csatlakozás folyamata

Az MNB a VIBER-ben való közvetlen részvétel kialakításának folyamatát négy szakaszba sorolja: 1) edukáció, 2) elköteleződés, 3) átvilágítás és 4) implementáció, melynek sikeres lezárásakor kerül sor a közvetlen részvétel élesítésére. A folyamat a közvetlen VIBER-részvétel iránt érdeklődő intézmény kapcsolatfelvételi igényével indul, amely az esetek többségében egy egyszerű emailt jelent.

2. ábra
A közvetlen VIBER-csatlakozás folyamata

A folyamat célja a közvetlen VIBER-részvétel sikeres kialakítása, a szakaszok zárópontjai pedig fontos mérföldkövekként szolgálnak. Az MNB a folyamat hatékonyságának biztosítása érdekében határidőt határoz meg az implementációs (IV.) szakaszra, illetve sikertelen implementáció esetén türelmi időszakot alkalmaz, melyen belül nem kezdhető újra a csatlakozási folyamat. Ezen határidők az MNB döntése alapján meghosszabbíthatók.

Az MNB elkötelezett a közvetlen VIBER-részvétel kialakítását célzó sikeres csatlakozása iránt, és hasonló elkötelezettséget vár el azon intézményektől, amelyek belevágnak a csatlakozási folyamatba.

3.1. EDUKÁCIÓ

Az edukációs szakasz célja a kölcsönös információmegosztás: egyrészt tehát az, hogy a pénzforgalmi szolgáltató olyan információkhoz jusson a VIBER-ről és a hozzá kapcsolódó pénzügyi infrastruktúráról, melyek alapján megalapozottan tud belekezdeni a közvetlen VIBER-részvétel kialakításának folyamatába, másrészt pedig az, hogy az MNB megismerje a csatlakozó intézménnyel kapcsolatos legfontosabb adatokat.

Az edukációs szakasz három részfolyamatból áll, melyek egymást követik.

3.1.1. Információmegosztás

A csatlakozó intézmény megkeresésére válaszul az MNB két dokumentumot bocsát az intézmény rendelkezésére:

- jelen dokumentumot, mely bemutatja a VIBER-t és a hozzá kapcsolódó pénzügyi infrastruktúrákat, a közvetlen részvételhez szükséges VIBER-csatlakozás folyamatát és a csatlakozáshoz kapcsolódó előírásokat tartalmazó dokumentumok és jogszabályok jegyzékét; továbbá
- az alapvető átvilágítási kérdőívet, mely a csatlakozó intézmény jogi és üzleti adatait méri fel.

3.1.2. Az alapvető átvilágítási kérdőív kitöltése

Az edukációs szakasz második lépéseként az MNB elvárja az alapvető átvilágítási kérdőív maradéktalan kitöltését és visszaküldését. Ennek megtörténteig az MNB nem ad további információt a csatlakozó intézmény számára a VIBER működéséről és a VIBER-csatlakozás folyamatáról, de az intézmény természetesen ezen idő alatt is tájékozódhat a nyilvánosan rendelkezésre álló dokumentumokból, jogszabályokból.

3.1.3. Nyitómegbeszélés

Az alapvető átvilágítási kérdőív visszaküldését követően az MNB megbeszélésre invitálhatja a csatlakozó intézményt, melyen az MNB oldaláról a csatlakozási folyamatban érintett szakterületek vesznek részt, a csatlakozó intézmény részéről pedig vezetői szintű részvétel az elvárt. A megbeszélés célja a személyes munkakapcsolat kialakítása és az alapvető átvilágítási kérdőív kapcsán felmerülő nyitott kérdések tisztázása.

3.2. ELKÖTELEZŐDÉS

A csatlakozási folyamat következő lépéseként az MNB elvárja, hogy a csatlakozni szándékozó intézmény formálisan elköteleződjön a közvetlen VIBER-részvétel kialakítása mellett. Ez egy felsővezetői szintű csatlakozási kérelem megküldését jelenti. Az ehhez szükséges információk megadásában az MNB szakértői a csatlakozó intézmény rendelkezésére állnak. A csatlakozási kérelem mintája jelen dokumentum mellékletében található (ld. Melléklet).

3.3. ÁTVILÁGÍTÁS

Az átvilágítási szakasz célja, hogy az MNB meggyőződjön arról, hogy a csatlakozó intézmény VIBER-részvétele kockázati szempontból elfogadható az MNB számára. Ennek eldöntéséhez az MNB megfelelésellenőrzési (compliance) területe átfogó kockázatelemzést végez, melyhez három forrásból gyűjt információt:

- a csatlakozó intézménytől;
- a csatlakozó intézmény felügyeleti hatóságától, amennyiben releváns és szükséges; és
- egyéb, az MNB rendelkezésére álló adatforrásokból.

3.3.1. Részletes átvilágítási kérdőív kitöltése

Az átvilágítási szakasz egy részletes átvilágítási kérdőív MNB általi megküldésével kezdődik, melyre a csatlakozási kérelem (ld. 3.2.) aláírását követően kerül sor. Az MNB a kérdőív maradéktalan kitöltését várja el a csatlakozó intézménytől.

3.3.2. A megfelelőségi nyilatkozat kitöltése

A csatlakozó nem-hitelintézeti pénzforgalmi szolgáltatók a 3.3.1. pontban beküldendő részletes átvilágítási kérdőívvel egyidejűleg az MNB Általános Üzleti Feltételek 22. sz. melléklete szerinti, – az abban jelzettek alapján főszabály szerint – könyvvizsgáló által igazolt megfelelőségi nyilatkozatot és a kapcsolódó mellékleteket köteles benyújtani.

A csatlakozást követően a résztvevő a megfelelőségi nyilatkozatban rögzítettekben bekövetkező változás esetén 5 munkanapon belül új, könyvvizsgáló által igazolt megfelelőségi nyilatkozatot köteles benyújtani az MNB részére.

3.3.3. Kockázatelemzés

A kérdőív és megfelelőségi nyilatkozat visszaküldését követően az MNB egy hónapon belül elvégzi a részletes kockázatelemzést, amely határidő egy hónappal meghosszabbodik, amennyiben társfelügyeleti egyeztetésre van szükség. Ez utóbbira akkor kerülhet sor, ha a csatlakozó intézmény által megadott és az MNB számára rendelkezésre álló információk alapján fennmaradnak olyan nyitott kérdések, melyek befolyásolhatják a csatlakozó intézmény kockázati megítélését.

A társfelügyeleti egyeztetés a csatlakozó intézmény bevonása nélkül zajlik. Javasolt viszont, hogy a csatlakozó intézmény a csatlakozási kérelem (ld. 3.2.) megtételével egyidejűleg értesítse a felügyeleti hatóságot arról, hogy közvetlen VIBER-részvétel kialakításába kezdett, ezáltal segítve a társfelügyeleti egyeztetést.

Az átvilágítási szakasz végeztével az MNB tájékoztatja a csatlakozó intézményt az átvilágítás eredményéről, lehetővé téve, hogy az intézmény reagáljon az esetleg fennmaradó nyitott kérdésekre. Pozitív végső értékelés esetén az intézmény belekezd az implementációs szakaszba.

3.4. IMPLEMENTÁCIÓ

Az implementációs szakasz célja az, hogy a csatlakozó intézmény banküzemi és jogi szempontból felkészüljön az éles működésre. Az implementáció ennek megfelelően az intézmény különösen aktív közreműködését igényli, melyhez az MNB szakértői minden támogatást megadnak.

A folyamat hatékonyságának növelése érdekében az MNB maximum 6 hónapban szabja meg az implementáció idejét, mely a pozitív átvilágítási eredmény MNB általi megküldésétől indul. Ez azt jelenti, hogy amennyiben a csatlakozó intézmény 6 hónap alatt nem teljesíti az előírt feltételeket úgy, hogy élesíteni lehessen a közvetlen VIBER-részvételét, az MNB lezárja a csatlakozási folyamatot. A tapasztalatok alapján 6 hónap bőségesen elég a feltételek teljesítésére, amennyiben a csatlakozó intézmény aktívan vesz részt a folyamatban. Emellett pedig az MNB fenntartja a jogot, hogy a 6 hónapot méltányossági alapon meghosszabbítsa.

Az implementáció a közvetlen VIBER-részvétel technikai és egyéb feltételeinek való megfelelés biztosításáról, valamint a szükséges szerződések megkötéséről szól. Fontos részét képezik továbbá az MNB és a csatlakozó intézmény közötti banküzemi és informatikai tesztek, melyek a jövőbeli együttműködésre való felkészülést célozzák. A közvetlen VIBER-részvétel kritériumait az MNB Általános Üzleti Feltételek 8.2 pontja tartalmazza. Az ott felsorolt feltételek egyfajta sorrendet is jelentenek, így amennyiben a feltételek teljesítésének igazolásához a csatlakozó intézmény részéről szükséges okirat vagy igazolás, úgy arra az MNB külön is felhívja az intézmény figyelmét.

A szükséges feltételek teljesítése után az MNB értesítése alapján kerül sor a közvetlen VIBER-részvétel élesítésére, mellyel lezárul a csatlakozási folyamat, és elindul az éles működés.

3.5. TÜRELMI IDŐSZAK

Amennyiben az implementációs szakasz az MNB által megadott határidő végén sikertelenül zárul, türelmi időszak indul, amely alatt az intézmény nem kezdheti újra a csatlakozási folyamatot. A türelmi időszak hossza 3 hónap. Ezen időszak célja az, hogy mind az MNB, mind pedig az intézmény áttekinthesse a sikertelen csatlakozás okait, és levonja a konklúziókat. A türelmi időszak elteltével a csatlakozási folyamat újraindítható. A megismételt csatlakozás a folyamat második szakaszától, vagyis az elköteleződéstől indul újra, és egy új csatlakozási kérelem megadását igényli.

4. A közvetlen VIBER-csatlakozáshoz kapcsolódó dokumentumok és jogszabályok jegyzéke

A közvetlen VIBER-csatlakozás sikeréhez elengedhetetlen, hogy a csatlakozó intézmény alaposan megismerje a releváns pénzforgalmi szabályzatokat és jogszabályokat. A következőkben a teljesség igénye nélkül kerülnek felsorolásra mindazon dokumentumok, melyek ismerete a közvetlen VIBER-csatlakozás szempontjából elsődlegesnek tekinthető.

4.1. POLITIKÁK, SZABÁLYZATOK ÉS HONLAPOK

A közvetlen VIBER-résztétel kialakításához az MNB honlapján elérhető információk:

[A Magyar Nemzeti Bank számlavezetésre és pénzforgalmi szolgáltatások nyújtására vonatkozó politikája](#)

[Módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt ÜZLETI FELTÉTELEK a Magyar Nemzeti Bank által vezetett bankszámlákra, valamint a forint és devizaforgalmi elszámolásokra vonatkozóan](#)

[HIRDETMÉNY a Magyar Nemzeti Bank által vezetett bankszámlákhoz kapcsolódó, a készpénzben végzett műveleteken kívüli fizetési megbízásokra vonatkozó díjakról, különdíjakról, jutalékokról, postai és egyéb költségekről, valamint ezek és a kamatok elszámolási rendjéről, továbbá a devizaárfolyam-résről](#)

[A jegybank forint- és devizapiaci műveleteinek üzleti feltételei](#)

Ha a közvetlen VIBER-résztétel kialakításán túl GIRO-résztétel kialakítására is szüksége van a csatlakozó intézménynek, érdemes felvennie a kapcsolatot a GIRO Zrt.-vel. A GIRO Zrt. az MNB leányvállalata, a weblapján pedig minden olyan információ elérhető, amely a kapcsolatfelvételhez és a rendszerrésztétel kialakításához szükséges:

[A GIRO Zrt. honlapja](#)

Ha a közvetlen VIBER-résztétel kialakításán túl KELER-résztétel kialakítására is szüksége van a csatlakozó intézménynek, érdemes felvennie a kapcsolatot a KELER Zrt.-vel. A KELER Zrt. az MNB leányvállalata, a weblapján pedig minden olyan információ elérhető, amely a kapcsolatfelvételhez és a rendszerrésztétel kialakításához szükséges:

[A KELER Zrt. honlapja](#)

4.2. JOGSZABÁLYOK

4.2.1. Pénzforgalom

[Az Európai Parlament és a Tanács \(EU\) 2015/2366 irányelve \(PSD2\)](#)

[35/2017. \(XII. 14.\) MNB rendelet a pénzforgalom lebonyolításáról](#)

[2009. évi LXXXV. törvény a pénzforgalmi szolgáltatás nyújtásáról \(Pft.\)](#)

[2013. évi CCXXXV. törvény az egyes fizetési szolgáltatókról \(Fszrt.\)](#)

4.2.2. A teljesítés véglegessége

[Az Európai Parlament és a Tanács 98/26/EK irányelve](#) (SFD)

[2003. évi XXIII. törvény a fizetési, illetve értékpapír-elszámolási rendszerekben történő teljesítés véglegességéről](#)

4.2.3. A pénzmosás és a terrorizmus finanszírozásának megelőzése és megakadályozása

[Az Európai Parlament és a Tanács \(EU\) 2015/849 irányelve](#) (AMLD)

[2017. évi LIII. törvény a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról](#)

4.2.4. Egyebek

[2013. évi CXXXIX. törvény a Magyar Nemzeti Bankról](#) (Mnbtv.)

[2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről](#) (Ptk.)

Melléklet

A VIBER-BEN VALÓ KÖZVETLEN RÉSZVÉTELRE VONATKOZÓ CSATLAKOZÁSI KÉRELEM – MINTA

A *[Csatlakozó intézmény]* nevében és képviselőként kijelentem, hogy a *[Csatlakozó intézmény]* közvetlen résztvevővé kíván válni a Magyar Nemzeti Bank által üzemeltetett Valós Idejű Bruttó Elszámolási Rendszerben (VIBER).

A *[Csatlakozó intézmény]* tudomásul veszi, hogy a Magyar Nemzeti Bank által vezetett bankszámlákra, és forint és deviza-forgalmi elszámolásokra vonatkozó üzleti feltételek technikai és egyéb feltételeket határoznak meg a közvetlen részvétel létesítésével kapcsolatban. A *[Csatlakozó intézmény]* tudomásul veszi, hogy mindezen feltételek teljesítéséhez szükség van arra, hogy az érintett szervezeti egységei aktívan támogassák a csatlakozási folyamatot, eleget téve a Magyar Nemzeti Bank elvárásainak. A *[Csatlakozó intézmény]* a csatlakozási folyamat során törekszik arra, hogy a Magyar Nemzeti Bank és a *[Csatlakozó intézmény]* között együttműködés és információáramlás hatékony legyen.

Felek rögzítik, hogy ez a nyilatkozat ugyan kifejezi a *[Csatlakozó intézmény]* közvetlen részvétel létesítésére irányuló szándékát, de sem a *[Csatlakozó intézmény]*, sem pedig a Magyar Nemzeti Bank részéről nem minősül jogilag kötelező erejű nyilatkozatnak.

BROSÚRA
A VIBER-CSATLAKOZÁSHOZ SZÜKSÉGES ALAPINFORMÁCIÓKRÓL
2026. március

Nyomda: Prospektus Kft.
8200 Veszprém, Tartu u. 6.

mnb.hu

©MAGYAR NEMZETI BANK

1054 BUDAPEST, SZABADSÁG TÉR 8-9.